

Брюксел, 16.12.2016 г.
COM(2016) 872 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за оценка на прилагането на мерките, посочени в член 25 от Директива 2011/93/ЕС от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография

Съдържание

1.	ВЪВЕДЕНИЕ	3
1.1.	Цели и обхват на член 25	3
1.2.	Цел на настоящия доклад и методология.....	6
2.	МЕРКИ ЗА ТРАНСПОНИРАНЕ:	7
2.1.	Премахване (член 25, параграф 1)	7
2.1.1.	Съдържание, хоствано на територията на дадена държава членка	7
2.1.2.	Съдържание, хоствано извън територията на дадена държава членка	9
2.2.	Блокиране (член 25, параграф 2).....	10
3.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ И СЛЕДВАЩИ СТЪПКИ	13

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Интернет доведе до драстично увеличаване на сексуалното насилие над деца поради това, че:

- улеснява споделянето на материали, показващи сексуално насилие над деца, като предлага различни канали за разпространение, като например интернет, мрежи „peer-to-peer“, социални мрежи, табла за обяви, дискуссионни групи, разговори през интернет (Internet Relay Chat), платформи за споделяне на снимки, както и много други. Споделянето се улеснява и от достъпа до световна общност от съмишленици, която е източник на голямо търсене и взаимопомощ;
- осигурява технически средства и мерки за сигурност, които могат да улеснят анонимността¹;
- в резултат на голямото търсене на материали, показващи сексуално насилие над деца, децата продължават да бъдат изложени на риска да станат жертви, а анонимността може да попречи на разследването и наказателното преследване на тези престъпления; както и
- новите материали, показващи сексуално насилие над деца, са станали разменна монета. За да получат и запазят достъпа си до форуми, участниците често трябва периодично да предоставят нови материали, което насърчава извършването на сексуално насилие над деца.

Сексуалното насилие над деца онлайн е порочно престъпление с дълготрайни последици за жертвите. Причинява се вреда не само когато насилието се записва или фотографира, но също така всеки път, когато изображенията и видеоклиповете се публикуват, разпространяват и гледат. За жертвите мисълта, че изображенията и видеоклиповете, в които над тях се упражнява насилие, са всеобщо достояние и дори биха могли да срещнат някого, който е гледал материала, е основна причина за травма и допълнително страдание.

Налице са признаци, че средната възраст на жертвите на материали, показващи сексуално насилие над деца, постоянно намалява: според Международната асоциация на горещите линии за интернет (INHOPE)², около 70 % от жертвите в сигналите, обработени от горещите линии на INHOPE през 2014 г., са в предпубертетна възраст³. Фондацията за наблюдение на интернет (IWF) също съобщава подобни цифри през 2015 г., като добавя, че 3 % от жертвите изглежда са на възраст две години или по-малки, а една трета от изображенията показват деца, които са изнасилвани или измъчвани сексуално⁴.

1.1. Цели и обхват на член 25

Основната цел на член 25 от директивата⁵ е да се попречи на съществуването на детска порнография⁶. Подобни разпоредби са въведени за първи път с директивата, тъй като не са били включени в основните законодателни актове в тази област, т.е.:

¹ напр. Onion Router (www.torproject.org).

² <http://www.inhope.org/>

³ <http://www.inhope.org/tns/resources/statistics-and-infographics/statistics-and-infographics-2014.aspx>

⁴ <https://www.iwf.org.uk/accountability/annual-reports/2015-annual-report>

⁵ Директива 2011/93/ЕС от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография. В член 25 от директивата са обхванати „мерки срещу уебсайтове, съдържащи или разпространяващи детска порнография“.

- Рамковото решение⁷, което директивата заменя;
- Конвенцията на Съвета на Европа за закрила на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално насилие от 2007 г., от която директивата черпи вдъхновение в други области; или
- Решението на Съвета за борба с детската порнография в интернет⁸, което представлява един от първите правни инструменти на равнище ЕС, занимаващи се с детската порнография.

Член 25 представлява една от редицата разпоредби в директивата за улесняване на превенцията и намаляване на допълнителните страдания на жертвите. Заедно с разпоредбите за наказателното преследване на престъпленията и защита на жертвите, те са част от цялостния подход, необходим за ефективното справяне със сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография.

Член 25 гласи⁹:

*1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да **гарантират бързото премахване** на интернет страници, съдържащи или разпространяващи детска порнография, които са хоствани на тяхна територия, и **полагат усилия** да постигнат премахването на такива страници, хоствани извън тяхна територия.*

*2. Държавите членки могат да предприемат мерки, за да **блокират достъпа** до интернет страници, които съдържат или чрез които се разпространява детска порнография, на потребители на интернет на тяхна територия. Тези мерки трябва да бъдат установени посредством прозрачни процедури и да осигуряват подходящи **гаранции**, най-вече за да се гарантира, че ограничението е необходимо и пропорционално и че потребителите са уведомени за причините за това ограничение. Тези гаранции включват и възможност за съдебна защита.*

Поради това той:

- задължава държавите членки бързо да **премахнат** материали на интернет страници, хоствани на тяхна територия;
- ги задължава да **полагат усилия да гарантират премахването** на материали на интернет страници, хоствани другаде; както и
- предлага **възможността за блокиране на достъпа** до детска порнография на потребители на тяхна територия при спазване на редица **гаранции**.

Важно е да се отбележи, че член 25 споменава „мерки“, които може и да не включват законодателството. Тъй като съображение 47 от директивата гласи:

„... Мерките, предприети от държавите членки в съответствие с настоящата директива, за премахване или, когато това е възможно, блокиране на уебсайтове, съдържащи детска порнография, може да се основават на различни видове публични действия, като например законодателни, незаконодателни, съдебни или други. В този контекст

⁶ Както е определено в член 2, буква в) от директивата.

⁷ Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета от 22 декември 2003 г. относно борбата със сексуалната експлоатация на деца и детската порнография.

⁸ Решение 2000/375/ПВР на Съвета от 29 май 2000 г. за борба с детската порнография в интернет.

⁹ Виж също съображения 46 и 47 от директивата по отношение на мерките, посочени в член 25.

настоящата директива не засяга доброволните действия, предприемани от интернет отрасъла за предотвратяване на неправомерното използване на неговите услуги или оказването на всякаква подкрепа за осъществяване на такива действия от държавите членки...“

Затова се счита, че законодателните мерки транспонират директивата в задоволителна степен, ако дават възможност посочените в член 25 резултати да бъдат постигнати на практика.

Сътрудничеството между частния сектор, включително отрасъла и гражданското общество, както и публичните власти, включително правоприлагащите агенции, е от решаващо значение за изпълнението на мерките по член 25 и за ефективна борба с разпространението на материали, показващи сексуално насилие над деца онлайн.

Следните страни вземат участие в премахването на материалите, показващи сексуално насилие над деца онлайн:

- **Доставчиците на услуги на информационното общество (ДУИО)**, включително доставчиците на достъп, хостинг услуги и онлайн платформи. Тъй като престъпниците злоупотребяват с предоставяните от ДУИО услуги и инфраструктура, ДУИО са в подходяща позиция да оказват съдействие при изпълнението на член 25. Доставчиците на хостинг услуги например в крайна сметка могат да отстранят материалите, които се хостват на сървърите им, а доставчиците на достъп, като например доставчиците на интернет услуги (ДИУ), могат да блокират достъпа;
- **Потребителите на интернет**, които могат да попаднат на материали, показващи сексуално насилие над деца онлайн (волно или неволно), и решат да съобщят директно за това на ДУИО, ако е налице технология за това, например чрез бутон „сигналирай за злоупотреба“ на интернет страницата или браузъра. Потребителите могат също така да сигнализират на специална гореща линия, управлявана от организация на гражданското общество, или на компетентните правоприлагащи агенции;
- **Специалните горещи линии**, управлявани обикновено от неправителствена организация или сдружение на ДУИО, или медийни компании, които позволяват анонимно сигнализиране от страна на потребители, които може да не се чувстват удобно да сигнализират на полицията и не могат или не желаят да сигнализират директно на ДУИО. В много случаи получените в една държава сигнали се отнасят до материал, хостван от доставчици в друга държава. Отстраняването му изисква международно сътрудничество, което INHOPE улеснява;
- **Правоприлагащите агенции**, чиято работа е подпомагана от сигнали, получени от горещи линии и директно от потребители на интернет. Те също така споделят сигнали с всеки друг в Европа (директно и чрез Европол и нейния Европейски център за борба с киберпрестъпността)¹⁰ и извън нея (чрез Интерпол)¹¹; както и
- **Съдебната система**, която гарантира прилагането на законодателството във всяка държава членка. В някои страни за премахването или блокирането на материалите е необходима съдебна заповед. Евроюст¹² подпомага

¹⁰ <https://www.europol.europa.eu/ec3>

¹¹ <http://www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Crimes-against-children>

¹² <http://www.eurojust.europa.eu/>

координирането на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси между държавите членки.

1.2. Цел на настоящия доклад и методология

В член 27 от директивата от държавите членки¹³ се изисква да въведат в сила необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с директивата не по-късно от 18 декември 2013 г., като информират Комисията за това.

Настоящият доклад е в отговор на изискването по член 28, параграф 2 от директивата Комисията да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета за оценка на изпълнението на мерките, посочени в член 25 от директивата.¹⁴ Докладът има за цел да предостави кратък, но информативен преглед на основните мерки за транспониране, предприети от държавите членки.

До крайния срок за транспониране само 12 държави членки са уведомили Комисията, че са завършили транспонирането на директивата. Поради това Комисията откри процедури за нарушения за непредоставяне на информация относно националните мерки за транспониране спрямо останалите държави: **BE, BG, IE, EL, ES, IT, CY, LT, HU, MT, NL, PT, RO, SI** и **UK**¹⁵. Всички тези процедури за нарушения приключиха до 8 декември 2016 г. Късното приемане и нотифициране на националните мерки за транспониране забави анализа на Комисията и публикуването на докладите относно транспонирането.

Описанието и анализът в този доклад се основават на предоставената от държавите членки информация към 1 ноември 2016 г. Нотификациите, получени след тази дата, не са взети предвид. Отвъд установените в този доклад въпроси може да има както допълнителни предизвикателства при транспонирането, така и други условия, които не са докладвани на Комисията, или по-нататъшни законодателни и незаконодателни изменения. Следователно този доклад не пречи на Комисията допълнително да оцени някои условия, за да продължи да подкрепя държавите членки при транспонирането и изпълнението на член 25.

¹³ От тук нататък нататък „държави членки“ или „всички държави членки“ се отнася до държавите членки, обвързани от директивата (т.е. всички държави—членки на ЕС, с изключение на Дания). В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол 22 относно позицията на Дания, Дания не участва в приемането на директивата, нито Директивата се прилага за страната. Въпреки това Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета продължава да се прилага за Дания и е задължително. В съответствие с член 3 от Протокол 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия, и двете страни участват в приемането на директивата и са обвързани от него.

¹⁴ В съответствие с член 28, параграф 1 от директивата степената, до която държавите членки са предприели необходимите мерки за спазване на директивата, е оценена в отделен доклад (СОМ(2016) 871), публикуван заедно с този.

¹⁵ Държавите членки в този документ са посочени със съкращения в съответствие с тези правила: <http://publications.europa.eu/code/en/en-370100.htm>.

2. МЕРКИ ЗА ТРАНСПОНИРАНЕ:

2.1. Премахване (член 25, параграф 1)

2.1.1. Съдържание, хоствано на територията на дадена държава членка

Държавите членки са предприели два вида мерки, за да се гарантира бързото премахване на уебстраници, съдържащи или разпространяващи детска порнография, които се хостват на територията на дадена държава членка: мерки въз основа на Директива 2000/31/ЕО¹⁶ (Директива за електронната търговия), както и мерки въз основа на националното наказателно право.

1. Мерки въз основа на Директивата за електронна търговия

Директивата за електронната търговия определя ограниченията на отговорностите на интернет посредник, който предоставя услуги, състоящи се от обикновен пренос, кеширане и хостинг. По-специално, даден доставчик на хостинг услуги не може да носи отговорност, ако¹⁷:

- а) няма нито сведения, нито контрол върху пренасяната или съхранявана информация; и
- б) при получаването на такива сведения или запознаването с такива факти за незаконни дейности, действа експедитивно за отстраняването или блокирането на достъпа до съответната информация.

Тези разпоредби представляват основа за разработването на **процедури за уведомление и премахване** във връзка с незаконно съдържание. В областта на материалите, показващи сексуално насилие над деца, тези процедури приемат формата на механизми, управлявани от заинтересованите страни и насочени към идентифицирането на незаконна информация, хоствана в мрежата, и към улесняване на бързото ѝ премахване.

Държавите членки са въвели процедури за уведомление и премахване чрез национални горещи линии, по които потребителите на интернет могат да сигнализират за материали, показващи сексуално насилие над деца, които намират онлайн. INHOPE е представителна организация за горещите линии. С подкрепата на Програмата на Европейската комисия за по-безопасен интернет¹⁸, а от 2014 г. и на рамката за Механизма за свързване на Европа,¹⁹ в момента тя представлява мрежа от 51 горещи линии в 45 страни, в това число всички държави — членки на ЕС.

За горещите линии съществуват меморандуми за разбирателство със съответните национални правоприлагащи агенции, които установяват процедури за обработка на сигнали, получени от потребителите на интернет. Като цяло различните оперативни процедури включват следните общи действия за съдържание, хоствано на територията на държавите членки:

¹⁶ Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар („Директива за електронната търговия“). Последният доклад за изпълнение беше публикуван през 2012 г.: http://ec.europa.eu/internal_market/e-commerce/docs/communication2012/SEC2011_1641_en.pdf.

¹⁷ Член 14 от Директивата за електронната търговия.

¹⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/safer-internet-better-internet-kids>

¹⁹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/connecting-europe-facility>

1) Определяне на местоположението на хостинг услугата.

Дадена гореща линия получава сигнал от потребител на интернет за уеб адрес (URL), където евентуално се съдържат материали, показващи сексуално насилие над деца, и определя в коя страна се хоства материалът. В някои случаи горещата линия получава сигнала от друг член на мрежата на INHOPE, който вече е установил, че местоположението на хостинг услугата е в страната на въпросната гореща линия.

2) Анализирание на съдържанието.

Ако материалът се хоства в страната, горещата линия определя дали по-рано е имало сигнали за URL адреса. Ако е така, докладът се отхвърля. В противен случай горещата линия анализира изображенията и видеоклиповете на URL адреса и определя дали те са познати и дали може да са незаконни в тази страна.

3) Информирание на доставчика на хостинг услугата.

Горещата линия препраща сигнала и анализите на националната правоприлагаща агенция. Тогава, в зависимост от меморандума за разбирателство, доставчикът на хостинг услугата бива информиран:

- от горещата линия, след като правоприлагащата агенция се е съгласила, че материалът може да бъде премахнат, като се гарантира, че това няма да попречи на провеждано разследване (**AT, CZ, DE** (горещи линии еко и на асоциацията за доброволно саморегулиране FSM), **FR, HU, LU, LV, NL, PL, PT, RO, SE** и **UK**). Срокът от момента, когато горещата линия за първи път информира правоприлагащата агенция, до момента, когато горещата линия се свърже с доставчика на хостинг услугата, варира във всяка държава членка в зависимост от процедурите, договорени между горещата линия и правоприлагащата агенция. При всички случаи правоприлагащата агенция (освен горещата линия или вместо нея) може да избере да информира доставчика на хостинг услугата в зависимост от обстоятелствата.
- само от правоприлагащата агенция. В **BG, DE** (гореща линия Jugendschutz), **EE, EL, FI, MT, SI** и **SK** правоприлагащата агенция се свързва с доставчика на хостинг услугата, докато горещата линия следи дали съдържанието действително е премахнато.

В **CY** и **HR** е необходима съдебна заповед, за да се изиска отстраняването на материала. И в двете страни достъпът до интернет страницата временно се блокира до получаването на съдебната заповед.

След като бъде уведомен за наличието на незаконни материали на своите сървъри, доставчикът на хостинг услугата може да бъде подведен под отговорност, ако не успее да го премахне в съответствие с националните закони за прилагане на директивата. Единственото ограничение при определянето на отговорността е освобождаването от отговорност съгласно Директивата за електронната търговия, както се прилага от държавите членки (виж по-горе).

С изключение на **BE, ES** и **IT**, към момента на съставяне на настоящия доклад повечето държави членки разполагат с горещи линии, които имат възможността да оценяват докладваното съдържание за изпълнение на процедурите за уведомяване и премахване на материали:

- **BE** нотифицира наскоро прието законодателство, което позволява в страната да работи гореща линия на INHOPE и да обработва сигнали съгласно общата процедура, описана по-горе. Към момента на съставяне на настоящия доклад полицията и съдебните органи на Белгия преговарят с горещата линия относно меморандум за разбирателство и оперативните протоколи.
- Ситуацията в **ES** по отношение на състоянието на горещата линия изисква по-внимателно разглеждане.
- **IT** разполага с две горещи линии на INHOPE, но сегашното законодателство не им позволява да проверяват съдържанието на сигналите, получени от потребителите на интернет или от други горещи линии. Ето защо те просто изпращат сигналите до правоприлагащите агенции (Националният център за борба с детската порнография онлайн, CNCPD), без да проверяват съдържанието им.

2. Мерки въз основа на националното наказателно право

Държавите членки са нотифицирали два вида наказателноправни разпоредби, които позволяват премахването на незаконно съдържание, хоствано на тяхна територия:

- а) общи разпоредби, които позволяват изземването на материали, свързани с наказателни производства, например материали, използвани при извършването на престъпление: **AT, CZ, HU, IT, LU, NL, SE** и **SK**; както и
- б) конкретни разпоредби за премахването на детска порнография: **CY, EE, EL, ES, SE** и **UK (Гибралтар)**.

Законодателството в **CZ, EL, HU** и **UK (Гибралтар)** изрично се позовава на изискването за бързо премахване: „без излишно забавяне“ (**CZ**), „да се изпълни незабавно“ (**EL**), „в рамките на 12 часа“ (**HU**) или „бързо отстраняване“ (**UK (Гибралтар)**).

Други държави членки транспонират това изискване чрез гореописаните процедури за уведомление и премахване, вследствие на което каналите на наказателното право може да се използват само като спомагателно средство за справяне със случаите, когато механизмите за уведомление и премахване срещат трудности (например поради липса на сътрудничество от страна на доставчика на хостинг услугата) или когато материалът е свързан с провеждано наказателно разследване. В държавите членки, в които няма функциониращи механизми за уведомление и премахване, или където наказателното право не предвижда бързо премахване, е необходима повече информация относно предприетите мерки за транспониране на това изискване.

2.1.2. Съдържание, хоствано извън територията на дадена държава членка

Всички държави членки, с изключение на **BE, ES** и **IT**, са транспонирали тази разпоредба посредством напълно функционираща гореща линия (т.е. гореща линия, която има право да направи оценка на материала) и следната оперативна процедура, за да положат усилия да премахнат съдържание, хоствано извън тяхната територия:

- 1) след като операторите на горещата линия, която е получила сигнала, определят, че местоположението на хостинг услугата се намира извън държавата членка, те проверяват дали е налице функционираща гореща линия на INHOPE в хостващата страна;

- 2) ако в хостващата страна има гореща линия на INHOPE, чрез системата за обмен на вътрешна информация на INHOPE сигналът се изпраща към нея, така че тя да може да го обработи съгласно националната процедура за съдържание, хоствано в страната;
- 3) ако в хостващата страна няма гореща линия на INHOPE, сигналът се изпраща на правоприлагащата агенция на страната, в която е бил получен, която го препраща, обикновено чрез Европол или Интерпол, на правоприлагащата агенция на хостващата страна.

Въпреки че като цяло процедурите сред всички горещи линии следват сходен модел, налице са някои особености в зависимост от това, което е било договорено между горещата линия и правоприлагащата агенция. Някои горещи линии например (като тези в **DE, LT** и **LV**) уведомяват доставчика на хостинг услугата в чужбина, ако след известно време не са предприети никакви действия. Някои горещи линии (като тези в **AT, CZ, DE, FR, LU, MT**) информират правоприлагащата агенция на страната си, когато изпращат сигнал до гореща линия в чужбина, докато други (като тези в **HU, NL, PL, SE** и **UK**) обикновено не го правят. И накрая, ако в хостващата страна няма гореща линия на INHOPE, някои горещи линии (като тези в **EE, LU** и **UK**) се свързват с други горещи линии там, ако има такива.

Държавите членки без пълноценно функционираща гореща линия (**BE, ES** и **IT**) транспонират тази разпоредба чрез уреждане на обмена на информация, обикновено чрез Европол или Интерпол, между правоприлагащата агенция в страната, в която е подаден сигналът, и тази на страната, в която се хоства материалът. В този случай е необходима повече информация относно транспонирането на разпоредбата чрез този механизъм, по-специално по отношение на случаите, в които уебстраниците, хоствани в чужбина, не са свързани с образуването на наказателно производство в тази държава членка и не са обект на искане за взаимопомощ по наказателноправни въпроси.

По отношение на бързината и ефективността на отстраняване чрез горещите линии, според техните данни 93 % от материалите, показващи сексуално насилие над деца, обработени от горещите линии в Европа, и 91 % от материалите, обработени от горещите линии в цял свят, са отстранени от обществен достъп чрез интернет за по-малко от 72 часа²⁰.

2.2. Блокиране (член 25, параграф 2)

Около половината от държавите членки (**BG, CY, CZ, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, MT, PT, SE** и **UK**) са избрали да приложат допълнителни мерки за блокиране по силата на член 25, параграф 2. Различните мерки отразяват формулировката на съображение 47 от директивата (законодателни, незаконодателни, съдебни или други, включително доброволни действия от страна на интернет отрасъла).

Един от начините за класифициране на мерките е в зависимост от това, дали за блокирането на даден уебсайт се изисква съдебна заповед. Съдебна заповед:

- се изисква в **EL, ES** и **HU**;
- не е задължителна в

²⁰ http://www.inhope.org/Libraries/Statistics_Infographics_2014/INHOPE_stats_infographics_for_2014.sflb.ashx

- **CY, FR, IT и PT**, където ДИУ са задължени по закон да се съобразяват с искането на властите (т.е. правоприлагащата агенция или националният регулатор) да блокират сайта; както и
- **BG, CZ, IE, FI, MT, SE и UK**, където законът не изисква изрично ДИУ да се съобразяват с искането на властите, а те доброволно решават това.

При изпълнението на мерките, свързани с блокиране, често се използват черни списъци с уебсайтове, съдържащи или разпространяващи детска порнография. Черните списъци обикновено се изготвят от националните органи (т.е. правоприлагащата агенция или регулатора) и се предават на ДИУ. Някои държави членки (**EL, HU, IT, FI и FR**) са нотифицирали законодателство, което урежда този процес.

BG използва списъка на Интерпол „Worst of List“²¹, докато **UK** използва списъка с URL адреси на IWF²². ДИУ в **CZ** също използват списъка на IWF, като се саморегулират.

Като цяло получената от държавите членки информация не беше изчерпателна по отношение на броя на уебстраниците, включени в списъците за блокиране, нито относно броя на блокираните опити.

Директивата изисква предприетите мерки за блокиране на достъпа до уебсайтове, съдържащи или разпространяващи детска порнография, да предвиждат прозрачни процедури и подходящи гаранции. Съображение 47 гласи:

Която и основа за действие или метод да бъдат избрани, държавите членки следва да гарантират, че действието или методът осигуряват подходящо равнище на правна сигурност и предвидимост на потребителите и доставчиците на услуги. За премахването и блокирането на съдържание с насилие на деца следва да се установи сътрудничество между публичните органи, което впоследствие да бъде засилено, като целта е да се гарантира, че националните списъци на уебсайтове с материали, съдържащи детска порнография, са възможно най-изчерпателни, и да се избегне двойната работа. При всички тези действия трябва да се вземат под внимание правата на крайните потребители и да се съблюдават съществуващите правни и съдебни процедури, както и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и Хартата на основните права на Европейския съюз.

По-специално, член 25, параграф 2 предвижда следните изисквания:

1. прозрачни процедури;
2. ограничението да е необходимо и пропорционално;
3. потребителите да са уведомени за причините за това ограничение; както и
4. възможност за съдебна защита.

Държавите членки, които са избрали да транспонират тази разпоредба, са направили това, включвайки различни прозрачни процедури и гаранции:

- в **EL** гръцката Комисия по телекомуникациите и пощите уведомява доставчиците на услуги за достъп до интернет относно заповеди от компетентните органи до тях и настоява за незабавно блокиране на съдържанието и предоставяне на съответната информация на потребителите. Собственикът на уебстраницата има право да обжалва заповедта в срок от два месеца;

²¹ <https://www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Access-blocking/The-INTERPOL-%22Worst-of%22-list>

²² <https://www.iwf.org.uk/members/member-policies/url-list/blocking-faqs#WhatistheIWFURLlist>

- в **ES** по време на наказателното производство съдията има право да разпореди затварянето на уебсайт, съдържащ детска порнография, като предпазна мярка, която може да бъде оспорена. Доставчикът на услуги е длъжен да предостави необходимата информация на клиентите;
- във **FI** полицията има право да създаде, поддържа и актуализира списък на сайтове с детска порнография. Когато даден сайт бъде блокиран, полицията трябва да издаде становище, указващо причините за блокирането, което трябва да се показва всеки път, когато достъпът до сайт е блокиран. Молба за обжалване на решението на полицията за добавянето на сайт към списъка с блокирани сайтове може да бъде подадена в административен съд;
- във **FR** доставчиците на интернет услуги трябва да блокират достъпа до съответните интернет адреси в рамките на 24 часа. Списъкът с уебсайтовете се преглежда от квалифицирано лице от Националната комисия по информационни технологии и свободи. Потребителите, които се опитват да осъществят достъп до услугата, за която е отказан достъп, се пренасочват към адрес за информация на Министерството на вътрешните работи, като се посочват причините за отказ на достъп и наличните процедури за съдебна защита за обжалване пред административния съд;
- в **HU** достъпът може да бъде блокиран временно или постоянно. Исканията се получават от министъра на правосъдието и когато е уместно, се предават на Градския съд на Будапеща. ДИУ, който предоставя свързаност, има задължението за блокиране на достъпа. Прозрачността на процедурата е гарантирана, тъй като решението на съда се връчва чрез публикуване, като по този начин става обществено достъпно. Възможно е съдебно обжалване на заповед за постоянно блокиране;
- в **IT** Националният център за борба с детската порнография в интернет предоставя на ДИУ списък на сайтове с детска порнография, до които те предотвратяват достъпа, като използват инструменти за филтриране и свързаните технологии. Сайтовете, до които достъпът е блокиран, показват съобщение „спряна страница“, като се посочват причините за блокирането; а
- в **UK (Англия/Уелс, Северна Ирландия и Шотландия)** мерките за блокиране на достъпа до такива уебстраници се предприемат чрез IWF, който работи като частен саморегулиращ се орган и отправя препоръки за блокирането или филтрирането на съдържание. Налице е процедура за обжалване, при която всеки, който е законно свързан или има интерес към въпросното съдържание, може да оспори точността на оценката. В **UK (Гибралтар)** Регулаторният орган на Гибралтар може, заедно с ДИУ, да блокира достъпа до уебстраници, които съдържат или разпространяват детска порнография за потребителите в Гибралтар. Тези мерки трябва да бъдат прозрачни, ограничени само до това, което е строго необходимо, пропорционално и обосновано.

В **BG, CY, CZ, IE, MT, PT** и **SE** предоставената информация относно гаранциите, които са приложими за мерките, свързани с блокиране, не беше изчерпателна и ще изисква по-нататъшно разглеждане.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И СЛЕДВАЩИ СТЪПКИ

Комисията признава значителните усилия, положени от държавите членки за транспонирането на член 25 от директивата.

Въпреки това все още има възможности за използване на пълния му потенциал, като продължи да се работи за неговото цялостно и правилно прилагане във всички държави членки. Едни от предстоящите основни предизвикателства са да се гарантира, че материалите, показващи сексуално насилие над деца, на територията на държавите членки се премахват бързо и са предвидени подходящи гаранции, когато съответната държава членка избере да предприеме мерки за блокиране на достъпа за потребителите на интернет в рамките на нейната територия до уебстраници, съдържащи материали, показващи сексуално насилие над деца.

Ето защо за момента Комисията не възнамерява да предложи изменения на член 25 или на допълващото законодателство. Вместо това тя ще съсредоточи усилията си върху това да гарантира, че децата имат полза от цялата добавена стойност на този член чрез пълното му транспониране и прилагане от страна на държавите членки. Имайки предвид това, в неотдавнашното си съобщение за онлайн платформите²³ Комисията подчерта необходимостта да се поддържат и развиват процеси с многостранно участие, които имат за цел намирането на общи решения за доброволно откриване и борба с незаконни онлайн материали, както и преразглеждането на необходимостта от официални процедури за уведомяване и действие.

Комисията ще продължи да оказва подкрепа на държавите членки, за да се осигури задоволителна степен на транспониране и прилагане. Това включва наблюдение дали националните мерки съответстват на разпоредбите в този член и улесняват обмена на най-добри практики. Когато е необходимо, Комисията ще упражнява изпълнителните си правомощия по договорите с помощта на процедури за установяване на нарушения.

²³ Съобщение „Онлайн платформите и цифровият единен пазар. Възможности и предизвикателства пред Европа“, COM(2016) 288 final, от 25 май 2016 г.